

प्रादेशिक मनोरुगणालय, ठाणे येथे कॉलेज ॲफ सायक्ट्रीक नर्सिंग अंतर्गत एमएस्सी नर्सिंग हा पदव्युत्तर अभ्यासक्रमास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : नर्सिंग-२०२४/प्र.क्र.१३६७/सेवा-२ (ई-१३४५७०९)

१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत संकुल, क्रॉफर्ड मार्केट जवळ,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ००९.

दिनांक: ३१ ॲक्टोबर, २०२५

वाचा :-

- उपसंचालक (शुश्रृष्टा) आरोग्य सेवा, मुंबई यांचे पत्र क्र.संआसे/शुश्रृष्टा/कक्ष-९/टे-४/ एमएस्सी नर्सिंग महाविद्यालय/५६५९/२४, दि.१४.११.२०२४

प्रस्तावना :-

प्रादेशिक मनोरुगणालय, ठाणे हे भारतातील सर्वात मोठी मानसिक आरोग्य संस्था असून ज्याची क्षमता सुमारे १८५० खाटांची आहे. ज्यामध्ये रुग्णालयाद्वारे मानसिक प्रतिबंधात्मक, उपचारात्मक व पुनर्वसन सारख्या सेवांचा समावेश आहे. सध्याची परिस्थिती बघता समाजाचा सर्वांगिण आढळावा घेता नागरिकांच्या नैराश्य व मानसिक रोगांमध्ये वाढ होत असून मानसिक आरोग्याच्या क्षेत्रामधील तज्ज्ञ व कुशल नर्सिंग व्यावसायिकांची आवश्यकता मोठ्या प्रमाणात आहे. त्यानुंंगाने सदर पार्श्वभूमीवर प्रादेशिक मनोरुगणालय, ठाणे येथे एम.एस्सी नर्सिंग (Mental Health Nursing) महाविद्यालय स्थापना करण्याचा सार्वजनिक आरोग्य विभागाचा हेतु आहे. प्रादेशिक मनोरुगणालय, ठाणे येथील रुग्णांची संख्या पहाता, मा.उपमुख्यमंत्री महोदय, महाराष्ट्र राज्य यांनी “**Strengthening Regional Mental Hospitals into Teaching Institutions.**” बाबत विभागास पत्र दिले आहे. सदर पत्रानुसार प्रादेशिक मनोरुगणालय ठाणे येथे College of Psychiatric Nursing अंतर्गत भारतीय परिचर्या परिषद, राज्य शासन व वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन विभाग तसेच महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक यांच्या मानकानुसार प्रादेशिक मनोरुगणालय, ठाणे येथे कॉलेज ॲफ सायक्ट्रीक नर्सिंग अंतर्गत M.Sc in Mental Health (Psychiatric)Nursing हा पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यासंदर्भात पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे:-

शासन निर्णय :-

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अधिपत्याखालील प्रादेशिक मनोरुगणालय, ठाणे येथे कॉलेज ॲफ सायक्ट्रीक नर्सिंग अंतर्गत M.Sc in Mental Health (Psychiatric)Nursing हा पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरु करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदर अभ्यासक्रमाबाबतचा तपशिल पुढीलप्रमाणे:-

अभ्यासक्रमांबाबतचा तपशिल:-

अ.क्र.	भारतीय परिचर्या परिषदेचे मानके	एम.एस्सी नर्सिंग
१	अभ्यासक्रमाचे नाव	M.Sc in Mental Health (Psychiatric) Nursing
२	उद्देश	एम.एस्सी नर्सिंग कॉलेजद्वारे मानसिक आरोग्य ह्या विशेष विषयातील नर्सिंगमध्ये उच्च शिक्षण देणे तसेच. आरोग्य सेवेत योगदान देणेकरीता कुशल व तज्ज्ञ परिचारीका तयार करणे.
३	विद्यार्थी प्रवेश क्षमता	१० प्रती वर्षी
४	क्लिनिकल फॅसिलिटी खाटा	१८५० खाटांचे आहे.
५	प्रशिक्षण कालावधी	२ वर्ष
६	प्रवेशाकरीता पात्रता/ अटी व शर्ती	बी.एस्सी नर्सिंग किंवा पीबी बीएसस्सी नर्सिंग

अटी व शर्ती:-

- सदर अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाकरिता केंद्रशासन / सार्वजनिक आरोग्य विभाग /वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग तसेच मा.उच्च न्यायालय अथवा मा.सर्वोच्च न्यायालय यांनी वेळोवेळी दिलेल्या आदेशानुसार कार्यपद्धती अवलंबण्यात यावी.
- भारतीय परिचर्या परिषद, नवी दिल्ली व राज्य शासन यांनी M.Sc in Mental Health (Psychiatric) Nursing या अभ्यासक्रमासाठी विहित केलेल्या नियमांचे व मानकांचे पालन करणे संस्थेस बंधनकारक राहील.
- भारतीय परिचर्या परिषद, नवी दिल्ली यांनी घातलेल्या अटीची पूर्तता करणे संस्थेस बंधनकारक राहील.
- भारतीय परिचर्या परिषद, नवी दिल्ली, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग तसेच आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक यांनी M.Sc in Mental Health (Psychiatric) Nursing या अभ्यासक्रमासाठी विहित केलेल्या प्रमाणकांची योग्यरित्या पूर्तता करून संस्थेने दरवर्षी पदिषदेची/मंडळाची मान्यता मिळविणे आवश्यक आहे.
- संस्थेने सदर अभ्यासक्रमास महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक मंडळाची संलग्नता मिळाल्यानंतरच विद्यार्थी प्रवेशित करावेत.
- संस्थेने कोणत्याही परिस्थितीत शासनाने मान्य केलेल्या विद्यार्थी प्रवेश क्षमतेपेक्षा जास्त विद्यार्थी प्रवेशित करू नयेत.
- सदर अभ्यासक्रमासाठी संस्थास्त्रावर प्रवेशप्रक्रिया राबवून विभागातील अधिपरिचारिकांनाच गुणवत्तेनुसार सदर अभ्यासक्रमास प्रवेश देण्यात यावा.
- प्रादेशिक मनोरुग्णालय, ठाणे येथे कॉलेज ऑफ सायकट्रीक नर्सिंग अंतर्गत एमएस्सी नर्सिंग हा पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी सदर प्रशिक्षण केंद्रातील सद्यस्थितीत अस्तित्वात असलेल्या सोयी-सुविधा व प्रशिक्षणवर्ग वापरण्यात येणार असल्याने त्याकरीता शासनावर

कोणताही अतिरिक्त आर्थिक भार पडणार नाही. सदर अभ्यासक्रमासाठी लागणारा खर्च व इतर खर्च हा उमेदवारांकडून जमा होणाऱ्या शैक्षणिक शुल्कातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५१०३११८४५०५७५१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यातच येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(चंद्रकांत विभूते)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण, महाराष्ट्र राज्य.
- २) मा.राज्यमंत्री, सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण, महाराष्ट्र राज्य
- ३) सचिव-१, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) सचिव-२, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) कुलगुरु, महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
- ७) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- ८) संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई
- ९) संचालक, आरोग्य सेवा-१, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई.
- १०) संचालक, आरोग्य सेवा-२, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे.
- ११) निबंधक, महाराष्ट्र राज्य परिचर्या परिषद मुंबई
- १२) उपसंचालक (शुश्रृष्टा) आरोग्य सेवा, मुंबई.
- १३) सहाय्यक संचालक (शुश्रृष्टा) आरोग्य सेवा, मुंबई.
- १४) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई मंडळ, ठाणे
- १५) जिल्हा शाल्यचिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, ठाणे
- १६) वैद्यकीय अधिक्षक, प्रादेशिक मनोरुग्णालय, ठाणे
- १७) निवडनस्ती (सेवा-२)